

11. LEKCIJA

V TURISTIČNI AGENCIJI

Honza: V katero turistično agencijo bova šla?

Roman: V Kómpas. Věš, s Kómpasom imám dobře izkúšnje. Lánske počítnice sva bilá z Májdo v Grčiji in biló je rės vsě v rėdu.

*

Boštjan: Dober dán. Zanimajo me váši ávtobusni izlėti.

Uslužbenec: V tujino?

Boštjan: Nė, po Slovėniji. Rád bi študėnte pėljal v Postójnsko jámo.

Uslužbenec: Bo tó ěnodněvni izlėt z ávtobusom?

Boštjan: Já. Oglėdali bi si rádi Postójnsko jamo in Predjámski grád.

Uslužbenec: Kdáj pa?

Boštjan: Tó sobóto. Bo šló?

Uslužbenec: Sevėda. Dobili bóste ěnega od náših ávtobusov in vodíča.

Boštjan: In kóliko to stáne?

Uslužbenec: Takój. Vsě skúpaj vas bo stálo 78 000 tólarjev. Će želíte, vam organizíramo tudi kosílo ali večėrjo.

Boštjan: V kákšni dóbri domáci gostílni? Samó bojím se, da ne bo predrágo.

Uslužbenec: Mislím, da bo gostílna Pri Erázmu práva. Bólj preprósta je, vendar z okúsno hráno. Tudi s turističnimi menúji postrėžejo in tí niso drági.

Boštjan: Práv. Pripráвите mi račún za izlėt in nam rezervírajte turistično kosílo za 18 ljudí. Prídemo v sobóto ob dvėh.

Uslužbenec: Kjė in kdáj naj vas čáka ávtobus?

Boštjan: Ob pól ósmih na Áškerčevi cėsti pred Filozófsko fakultėto.

Honza: Vas lahkó někaj vprášam? Zanáma me váša polėtna ponúdba.

Uslužbenec: Ob mórju?

Honza: Já. V Piránu ali pa v Ízoli.

Uslužbenec: Tù imám létošnje prospėkte s cėnami. Móžnosti so različne. Imámo hotėle ráznih kategoríj, sòbe pri zasėbnikih in kámpe.

Honza: Hvála. Preglėdal jih bom, ker se še nísem odlóčil. Sámó informatívno, kóliko bo stála sòba pri zasėbnikih.

Uslužbenec: 4 000 tólarjev na dán.

Honza: Hvála. Na svídjenje.

POGÔVOR O SLOVÉNSKEM KRÁSU

- Roman:** Žívjo, Nikoláj! Kôncno si se lè odlóčil za izlèt!
- Nikolaj:** Žívjo! Na izlèt grém zeló ràd. Věš, prvič bom vídel slóvenski krás. Se bova usédla skúpaj?
- Roman:** Usédíva se sprédaj. Vôžnja bo lážja, pa tudi vídela in slíšala bova bólje. Vódja izléta v Postójnsko jámo bo znàn slovénski krasoslóvec profésor Slabè. Gotôvo nam bo o kráškem svétu povédal velíko zanimívega. Je bíl od nás že kdó v Postójnski jámi?
- Nikolaj:** Ána je bíla gotôvo že vèčkrat, saj je v Postójni domá, ostáli smo túkaj prvič.
- Honza:** Z njó se bomo sréčali v Postójni. Čakála nas bo pred vhódom v jámo.
- Prof. Slabè:** Postójnska jáma leží kilométer od mésta Postójna na kôncu Pívške kotlíne. Skózi Pívško kotlíno tèche ponikálnica Pívka. Zarádi postópnega dvíganja tál je vóda na propústnih délih začéla uhájati v nótranjost in tám je izdóblbla sedánjo jámo. Ko je Pívka to nadstropje zapustíla in se prestávila níže, se je začél procès zasigávanja.
- Roman:** Kákšen procès pa je to?
- Prof. Slabè:** Tó je procès izlócánja karbonátov iz jámske vóde. Takó nastáne síga, čudovít okrás podzémlja. Nalága se različno, odvíсно od načína pretákanja vóde. S strópa visíjo sígove plôšče - zavése, iz dróbnih cévčic se razvíjejo na strópu viséči kápniki ali stalaktíti, njím naspróti so na tléh stojéči kápniki stalagmíti. Z združítvijo obéh nastánejo kápníski stèbri.
- Nikolaj:** In kákšne bárve je síga? Je samó béla?
- Prof. Slabè:** Je béla, rdéčkasta, rjava, síva in črna. Bárva je odvíсна od primesí, najvèč od ílovice, želéza in mangána.
- Vesna:** Kóliko so stári kápniki?
- Prof. Slabè:** Najstaréjši imájo 400 000 lét.
- Honza:** V jámi so tudi človeške ríbice.
- Prof. Slabè:** Človeška ríbica ali Proteus anguinus je najznamenítejša živál podzémlja. Takó znameníta je, da jo imá Postójna tudi v svójem grbu. Je ostánek živálstva iz térciarne dóbe. Ohraníla se je samó v vódah krása. Dólgo življénje v podzémlju jo je orópalo očí, svetlôbo čúti s kóžo. Njéno rozmnoževánje je lahkó dvójno: z jájčeci ali rojévanje živíh mladícev.
- Marja:** Je Postójnska jáma najvécja na svétu?
- Prof. Slabè:** Z dolžíno 23 km je blízu tridesetega mésta. Spáda pa med najbólj znameníte, urejéne in lépe jáme na svétu.
- Vesna:** Znameníta in urejéna?
- Prof. Slabè:** V najstaréjšem róvu so podpísi iz léta 1213, zató se ta röv tudi imenúje Iménski röv. Léta 1872 so v jámo napeljáli turístično želéznico, 1884. léta pa je dobíla eléktriko. Z vsém tém se je obísk neizmérno povéčal, létno jo obíšče vèč kot četírt milijóna ljudí. Prihajajóče je sém vodílo najpréj

prestrášeno spoštovanje, zdaj pa radovedna želja videti lep in nenavaden podzemski svet.

Peter: Káj je v Postójski jámi najlépše?

Prof. Slabè: Tó je 800 m dólrg ròv Lépe jáme. Tàm so vsi čúdeži kamnite fantazije, med njími je izrédno blestéč stalagmít Briljánt - simból Postójske jáme.

Nikolaj: Je Predjámski grád blízu jáme?

Prof. Slabè: Blízu. Samó devét kilométrov strán, pri nasélju Predjáma. Začétki téga jámskega gradú, ki kot ôrlovo gnézdo čepí na 123 m visóki sténi, ségajo v 13. stol. Znána je romantična zgódba o róparskem vítezu Erázmu s kónca 15. stol. Zatékel se je v nedostópni grád in léto dní kljubováł oblegoválcem. Hráno je dobíval po skrívnem hodníku, ki je vézal grád z Vipávsko dolíno. Šelè izdája slúge je Erázma primórala k vdáji in povzročíla njegóvo smít.

Marija: Bomo šli tjà?

Prof. Slabè: Sevéda! Takó lépo vréme imámo in vès dán je pred námi.

GRÉSTE POGLEDAT? POTÉM KUPÍTE KÁRTE!

Boštjan: Dober dán. Prósím, 18 vstópnic.

Uslužbenka: Oglédi Postójske jáme so vsáke dvé úri. Kdáj bi šli ? Ob desétih?

Boštjan: Je tó prvi mogóci termín?

Uslužbenka: Prvi.

Boštjan: Dôbro. Dájte mi jih, prósim, za ob desétih.

Uslužbenka: Ste rékli 18?

Boštjan: Já. Vídim, da imáte lépe prospékte. Imáte tudi razglédnice?

Uslužbenka: Túle v škátli so, kár poglêjte in izberíte. Éna stáne 25 tólarjev.

Boštjan: In kóliko je vstopnína?

Uslužbenka: Za odrásle 350 tólarjev, za otôke pa je céna polovícna.

Boštjan: Mí smo sámi odrásli.

Uslužbenka: Tù so vstópnice. Želíte tudi prospékte?

Boštjan: Prósím. In še téle štíri razglédnice bi vzél.